

... Jiří Rímánek

INSCENAČNÍ METODA V PRAXI

Korupce je pro většinu studentů středních škol jen pojmem bez konkrétního obsahu. Sice ji vnímají jako něco nesprávného, neetického, ale nemají ji propojenu se svým vlastním životem. Proto se za finanční podpory Ministerstva spravedlnosti a programu Active Citizens Fund zrodil pilotní projekt Institutu pro udržitelný rozvoj, jehož výstupem je výukový blok formou inscenační metody (strukturované inscenace) na téma prevence korupčního jednání. Tvůrci ho realizovali se studenty tří tříd 3. ročníku gymnázia v České Lípě.

Místo suchopárné výuky byla zvolena inscenační metoda, která má šanci získat pozornost studentů, vtáhnout je do hry, a tím i do dané problematiky. Její podstatou je sociální učení žáků na modelových problémových situacích, v nichž se kombinuje hraní rolí s řešením problémů. Studenti získávají možnost vyzkoušet si na vlastní kůži, jaké to je ocitnout se v určité konkrétní situaci, a nacvičit si vhodné jednání či řešení této situace.

Konkrétním tématem modelové inscenace byla korupční rizika při veřejných zakázkách. Cílem bylo, aby si studenti uvědomili, co se při veřejných zakázkách může stát a že korupce má vliv i na jejich život coby občanů. Strukturovanou inscenaci tvůrci nazvali „Koupíme si dobrou pizzu“.

Studenti představovali část občanské společnosti, skupinu, která má dostat společný oběd – pizzu. Na tento oběd se všichni

složili stejnou částkou do společného rozpočtu. Pro zjednodušení se nepoužívaly skutečné peníze ani skutečné jídlo, ale atrapy.

Studenti si rozdělili role. Tři byli politiky (zodpovědný idealista; populist, který to však nedělá zadarmo, a politik-prospěchář), tři podnikateli (jeden poctivec, druhý podlézavý a kreativní, třetí korumpující kmoťr), jedna studentka byla novinářkou, ostatní byli občané, ale i ti byli „zaškatulkování“ (např. občan v sociální nouzi, daňový poradce, majitel herny, pochybovač, hladovec, vegetarián atd.).

Politici vybrali od občanů daně a za ty měli pizzu nakoupit od vybraného dodavatele. Mohli vyhlásit výběrové řízení

na dodávku jídla nebo pozvat všechny tři podnikatele k jednání o možné dodávce, mohli vybrat jednoho dodavatele, nebo zakázku rozdělit mezi více dodavatelů. Mohli vybírat podle nejnižší ceny, podle kvality jídla, podle zkušeností a referencí podnikatelů, záleželo na nich. O svých rozhodnutích mohli hlasovat, nebo se shodnout na konsenzu, mohli se poradit s ostatními občany. Cílovým úkolem politiků bylo dodat občanům jídlo a zaplatit dohodnutou cenu dodavatelům.

Po inscenaci proběhla její reflexe, řízená diskuze, během níž lektori studenty vedli k poznání paralely mezi inscenovanou hrou a realizací veřejných zakázek na úrovni obce, kraje, státu. Na sledu událostí si ukázali, co se stalo, jak kdo přemýšlel, jak se kdo rozhodoval a zachoval, zda každý dostal, co očekával, komu se společné jídlo vyplatilo a komu ne apod.

Signifikantní je, že na dotaz lektora, kterému politikovi studenti nejvíce věřili, odpověděli, že populistce.

Podrobnosti najdete na www.ipur.cz.

Měníme systém.
Sodvahu.

Nadace OSF

... Marcela Drboutová, Praha

DIVNÝ KONEC ROKU

Blíží se konec dalšího roku, který nám učitelům a pracovníkům ve školství přinesl mnoho nestandardních situací. Důsledkem všeho je, že jsme unaveni a mnohdy také otráveni řešením školní covidové situace.

Denně slyšíme z médií informace o skutečnosti, že lékaři a zdravotnický personál jsou unavení a vyčerpání. Podle mého názoru jsou přímo účastníky při řešení situací, které bych v souvislosti s dopadem covidu-19 nechtěla zažít ani zčásti. Zaslouží si klid a poděkování. Namísto toho občas čelí slovním útokům a někdy dokonce útokům přímo na svůj majetek. Lékař, zdravotní sestra nebo jiná osoba, která pracuje jako zdravotnický personál, jde po „službě“ z práce a najde své auto poškozené tak, že se nemůže vrátit v klidu domů? To je podle mého názoru nehorázný útok nad rámec mé schopnosti takové konání pochopit, natož mu porozumět.

Cesty do karantény a zase zpátky

V podobné situaci se mnohdy nachází ředitelé a učitelé škol. Všichni „vědí“, jak učit a jak se ve škole chovat v době pandemie. Zvláště ti, kteří neučí a nejsou ani řediteli škol. Názory, že učitelé nevládají situaci, protože jsou neschopní nebo nepružní, popřípadě obojí, jsou podle mého názoru také zcela nepochopitelným útokem do řad učitelů, kteří jsou na jedné straně sami vystaveni přímému kontaktu s virem (víme všichni, jaká je aktuální situace ve školách), ale ještě učí prezenčně, distančně a mnohdy tzv. hybridně (nejlépe vše najednou, že), což nelze považovat za odpočinkovou činnost. Jeden týden

chybí tři žáci, kteří se za 14 dní vrátí, ale mezitím jsou do karantény posláni další dva žáci, první se vrátí a následující den odejdou nově znova tři žáci do karantény... A nakonec je do karantény poslán učitel sám.

Mezitím ředitel školy, případně pověřený pracovník, komunikuje s pracovníky hygienické stanice. Ředitel školy musí zajišťovat stálé změny v organizaci výuky, řešit dotazy a reakce rodičů, kteří mnohdy používají nevybíravá slova pro vzniklou situaci (nejčastěji ti, kteří své děti do školy posílají moc nechtějí a odůvodňují to obavami o jejich zdraví; u rodičů obecně však došlo k významné změně, protože rodiče prvňáčků, druháčků a žáků třetích ročníků, kteří své děti doma distančně učí dlouhodobě s různými pauzami, přestali mít velké výhrady k učitelské práci, protože zpravidla porozuměli tomu, že byt